

Storskarven (ras sinensis) i Södermanlands skärgård 2021

Markhäckande skarv är vanligare än trädhäckande i Södermanlands läns skärgård, i Stockholms län är det tvärt om.

Inledning och sammanfattning

Boräkning av storskarvar har utförts efter häckning enligt en modell som utförts i Stockholms län åren 1994-2021. Landstigning har gjorts på varje ö där varje enskilt bo räknats. Skarvarna har normalt en utdragen häckningsperiod som börjar tidigt i mars och pågår fram till skiftet av juli-augusti. Det innebär att beroende på händelser under häckningstid kan skarvar flytta eller tillkomma i varje enskild koloni. Det är inte ovanligt att se nya bon med ägg och nykläckta ungar i större kolonier under juli månad. Dessa häckningar leder oftast till misslyckade häckningsförsök när kolonins uppbrott infaller. Det finns även andra faktorer som kan leda till avbrutna häckningar som mänsklig störning och predation av fåglar.

Antalet räknade bon är alltså inte lika med antalet genomförda lyckade häckningar.

I vår inventering har häckande storskarv noterats på fyra platser i Södermanlands läns skärgård. En koloni fanns i ytterstjärgårdsmiljö på ön Tärnklubben, Källskären. Övriga tre kolonier fanns nära fastland vid Trosa, Nyköping och Oxelösund.

Boräkningen utfördes 20 augusti-1 september

Tärnklubben	Källskären	87 bon	Markbon
Snöholmen+golfbanan	Trosa	1779 bon	Träd + markbon
Malmgrundet	Sjösafjärden	555 bon	Träd + markbon
Korph:+Höga Hästholmen	Oxelösunds stålverk	1918 bon	Markbon

Totalt räknades **4969 skarvbon** i Södermanlands läns skärgård hösten 2021.

Skarvinventeringen med rapport 2021 har beställts av länsstyrelsen i Södermanland
Uppdraget har genomförts av Fågelföreningen Tärnan

Tärnsklubben, (Källskären)

Tärnsklubben är en liten skarvö som funnits under längre tid, mer än tio år. Boetableringen ligger på ett lågt vegetationsfattigt mindre skär i en karg ytterskärgårdsmiljö. **87 markbon** räknades 31 augusti 2021.

Tärnsklubben 27 juni 2020

Boräkning på Tärnsklubben 31 augusti 2021

Snöholmen och golfbanedungarna (Trosa)

Skarvarna på Snöholmen flyttade in till ön 2011-2012 till en befintlig hägerkoloni. Samma beteende har noterats på många platser längs svenska kusten där skarvarna väljer att bosätta sig närmare mänsklig aktivitet (i farleder, hamnar etc.). En möjlig anledning till att skarv flyttade in till Snöholmen var när 12 örnar tillsammans med trut helt tömde 125 skarvbon på ägg och ungar i maj 2011. Händelsen sågs av tillsynsman på Askö och utspelade sig på ön Visthusklubben söder om Askö.

Snöholmen 25 april 2021

Skarvbon har räknats på Snöholmen åren 2015-2021

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1019	1351	1229	1331	1767	1887	1397

Antalet räknade bon har varit högt 2019 och 2020 med en minskning i år 2021. Minskningen bör vara samma skarvar som i år flyttat in i golfbanedungarna tillsammans med 90 par häger. Varför de flyttade är oklart men många stora boträd på Snöholmen har fallit omkull eller tappat de flesta av sina grenar. En del skarvar har de två senaste åren börjat häcka på marken inne på ön vilket är ett händelseförlopp som setts på andra skarvöar i Stockholms skärgård. Inne på ön häckar även ett 100-tal par häger i mark och buskvegetation. Sannolikt har skarvarna bättre skydd mot örnangrepp i det klenare albeståndet med mycket grenar? Mänsklig påverkan genom störning under våren går inte att utesluta helt som orsak till överflyttningen.

Norra golfbanedungen		Södra golfbanedungen	
Skarv – 250 bon	Häger – 50 bon	Skarv 132 bon	Häger 40 bon

Norra och södra golfbanedungarna
övre bild 25 april, bild höger 11 juni 2021

Skarvarna flyttade in i norra dungen i april, i maj bosatte de sig även i södra dungen. Hägrarna bosatte sig i bägge dungarna före skarvarna, oklart exakt när. Fem par häger har även bosatt sig i granar söder om vägen.

Malmgrundet (Sjösafjärden)

Malmgrundet i Sjösafjärden är en av Södermanlands tidigaste skarvöar där de bosatt sig i slutet av 1980-talet. Under 1990-talet fanns där en mindre grupp skarv bofasta och på ön fanns en del större träd bl.a. tallar. Det är historia i dag, ön är helt överväxt och domineras av högväxt druvfläder. Denna växt är mycket tålig mot höga kvävehalter och ses ofta på många skarvöar i stockholms skärgård.

Boräkningen 1 september gav 555 **bon** med en blandning av bon byggda mest i druvfläder och på marken. I några träd fanns även 12 hägerbon som varit bebodda under detta år. På ön ses ofta havsörn, många bon har byggts avsiktligt inunder druvfläderträdens yviga kronor där skarvarna har ett visst skydd mot örnangrepp.

Höga Hästholmen och Korpholmen är två skarvöar som ligger utanför stålverkets hamn. De har bägge varit trädbevuxna men är sedan länge nästan helt trädlösa. Boräkning av skarv och häger har utförts av samma person åren 2015-2021 och med samma metod, efter häckning. Därför är siffrorna jämförbara mellan åren.

Höga Hästholmen 10 maj 2020, i år 2021 var där något färre bon räknade.

Höga Hästholmen (Oxelösund)

Antalet häckande skarv har varierat mellan åren. En förklaring är att det återkommande har förekommit olagligt sabotage med borttagna bon samt dödande av ungar på bägge öarna. Skarvarna har flyttat sig mellan öarna då boförstörelse utförts. Viss rörelse med bortflyttning och nytillkomna sker naturligtvis också olika år. På Höga Hästholmen häckar även en del häger, främst utefter vattenlinjen som syns på bilden ovanför.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skarv	112	1222	769	709	647	807	712
Häger	45	67	52	42	33	26	19

Del av Korpholmens etablering 10 maj 2019, i år 2021 räknades 848 färre skarvbon på ön.

Korpholmen (Oxelösund)

Korpholmen har några år haft väldigt stor etablering men som ovan nämnts har långt över tusen bon förstörts under de senaste sex åren. 2015 räknades mer än 200 döda ungar i olika bon på ön. Hägerbona har även här legat mest utefter strandlinjen runt ön men ett 15-tal par häckar inne på ön bland skarvarna.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skarv	2446	1702	1654	1324	2684	2270	1836
Häger	42	54	54	61	97	107	102